

LET OP!

Verhoging lichaamstemperatuur bij orale anticonceptiva

De Stichting Lareb ontving een melding van temperatuurverhoging bij het gebruik van ethinylestradiol 20 µg/desogestrel 150 µg (Mercilon®). Het betrof een 43-jarige vrouw die deze pil sinds 2,5 jaar innam ter regulering van de menstruatie. Als co-medicatie gebruikte zij enalapril 1 dd 5 mg en loratadine 1 dd 10 mg. Drie maanden nadat zij met het anticonceptivum was gestart, constateerde zij een verhoging van haar lichaams-temperatuur. Deze schommelde tussen 37,5 en 38,2°C, dus een verhoging van ruim 0,5°C. De maximale temperatuur werd gemeten na lichamelijke inspanning, hetgeen op zichzelf ook van invloed kan zijn geweest. Tijdens de stopweken daalde de temperatuur. Naast vermoeidheid, stemmingsveranderingen en gespannenheid, traden ook seksuele klachten op. Omdat de klachten te sterk interfereerden met haar dagelijks functioneren, besloot ze met de pil te stoppen. Vervolgens daalde de lichaamstemperatuur tot normaal.

Een invloed van orale anticonceptiva op de lichaamstemperatuur werd reeds eerder beschreven.¹⁻³ Bij een 35-jarige vrouw die ethinylestradiol/levonorgestrel (Microgynon 30®) gebruikte, werd een verhoogde lichaamstemperatuur gemeten van 37,5 tot 38,0°C.¹ Daarnaast traden futloosheid, vermoeidheid en libidoverlies op. Nadat ze het gebruik had gestaakt, keerde de temperatuur terug tot normale waarden van 36,6 tot 37,1°C en verdwenen de lichamelijke klachten. Ook een experimenteel onderzoek onder zeven vrouwen liet tijdens pilgebruik een verhoging van de lichaamstemperatuur zien, en wel van gemiddeld 0,31°C.² Tijdens lichamelijke inspanning bleef het temperatuurverschil aanwezig en lag de waarde waarop de transpiratie begon hoger.² Een ander onderzoek, waarin 10 vrouwen met en 10 zonder orale anticonceptiva werden vergeleken, bevestigde deze resultaten.³

De thermogene eigenschappen van progesteron zijn genoegzaam bekend.⁴ Het hormoon wordt na de ovulatie door het corpus luteum afgescheiden. Het veroorzaakt dan een stijging van de lichaamstemperatuur van ongeveer 0,5°C. Het dagelijks temperatuurverloop tijdens de cyclus om zo de (on)vruchtbare periode van de vrouw te bepalen, is een praktische toepassing van deze eigenschap. Het ligt dus voor de hand dat ook orale anticonceptiva met progestageen een geringe verhoging van de lichaamstemperatuur kunnen veroorzaken. Toch wordt aan deze bijwerking in de vakliteratuur nauwelijks ruchtbaarheid gegeven en wordt deze helaas in de productinformatie niet vermeld.

Een subfebriële temperatuur kan ook een aanwijzing vormen voor een onderliggende aandoening. Om ongerustheid en onnodig diagnostisch onderzoek te voorkomen, dient men tijdens het gebruik van orale anticonceptiva rekening te houden met de mogelijkheid van een geringe verhoging van de lichaamstemperatuur.

1. Meyboom RHB, Martin DJ. Beïnvloeding van de lichaamstemperatuur door orale anticonceptiva. Huisarts Wet 1990; 33: 488-490. 2. Rogers SM, Baker MA. Thermoregulation during exercise in women who are taking oral contraceptives. Eur J Appl Physiol 1997; 75: 34-38. 3. Grucza R, Pekkarinen H, Titov EK,

Kononoff A, Hanninen O. Influence of the menstrual cycle and oral contraceptives on thermoregulatory responses to exercise in young women. *Eur J Appl Physiol* 1993; 67: 279-285. 4. Mouzon J de, Testart J, Lefevre B, Pouly JL, Frydman R. Time relationships between basal body temperature and ovulation or plasma progestins. *Fertil Steril* 1984; 41: 254-259.